

Københavns Kommune

Att.: Økonomiforvaltningen

Journal nr. 52.03-01150

Dato 4. august 2026

Dansk indkøbsfælleskab af biomasse

Resume

Københavns varmeforsyning er under omstilling mod mere elektrificering, hvilket vil reducere brugen af biomasse markant frem mod 2035. Det skaber udfordringer for HOFORs indkøb, bl.a. gennem svækket forhandlingskraft, usikre forsyningskæder og øgede krav til dokumentation.

For at imødekomme disse udfordringer foreslås etablering af et fælles indkøbsselskab ("Sourcing Company", SC) for danske varmegæddere. Formålet er at samle indkøb, fastholde kompetencer og skabe stordriftsfordele, herunder lavere omkostninger og bedre forsyningssikkerhed.

SC foreslås oprettet som et andelsselskab (A.M.B.A) under HOFOR med en cost-plus forretningsmodel og finansiering via samtidighedsbetalinger. Andelshaverne bevarer kontrol over egne indkøbskrav, og selskabet forventes at kunne give økonomiske besparelser samt styrket bæredygtighedskontrol.

Indstilling

HOFOR indstiller, at Københavns Kommune godkender oprettelsen af et nyt selskab, der skal varetage indkøb af biomasse på vegne af HOFOR og andre deltagere.

Baggrund

Varmesystemet i København er i hastig forandring. Københavns Kommunes Klimastrategi for 2035 sætter en høj ambition for at elektrificere varmeproduktionen for at reducere forbruget af biomasse i hovedstadsområdet. Elektrificeringen af fjernvarmen i København vil reducere biomasseforbruget på Amagerværket med mindst 40% i 2035.

Fastholdelse af effektivt indkøb af biomasse ser således ind i følgende udfordringer:

- Nedgang i forbruget af biomasse vil svække HOFORs markeds- og indkøbsposition over for biomasseleverandører.
- Den ustabile geopolitiske situation efter Ruslands invasion af Ukraine i 2022 stiller øgede krav til arbejdet med at sikre stabile forsyningskæder
- Øget arbejdsindsats med de stadig højere krav til dokumentation og bæredygtighed og ikke mindst kontrollen hermed.

Udfordringerne er ens for andre store danske biomassekraftværker. Det er derfor nødvendigt at gøre noget aktivt for at sikre, at biomassen også fremover indkøbes effektivt og ansvarligt. Derfor denne indstilling om et dansk indkøbsfællesskab for biomasse.

HOFOR har på den baggrund undersøgt den juridiske og økonomiske ramme for at skabe et indkøbsfællesskab for danske varmegværker, der ønsker at samle deres indkøb af biomasse i ét andelsselskab, med arbejdstitlen "Sourcing Company" (SC).

Strategiske fordele ved indkøbsfællesskabet

HOFOR og potentielle andelshavere i indkøbsfællesskabet vurderes at kunne opnå en række strategiske fordele ved at placere deres biomasseaktiviteter i SC. Først og fremmest ser HOFOR potentiale i at fastholde og styrke sit høje kompetenceniveau inden for biomasseindkøb. I dag udføres opgaven i HOFOR af en enhed oprettet til formålet, som består af 12 specialister, der tilsammen dækker alle led i værdikæden for indkøb af biomasse til Amagerværket. Dette omfatter bæredygtigheds certificering/auditering, kontraktforhandlinger, transport (skibe), logistik og planlægning samt afregning og kontraktopfølgning. I et indkøbsfællesskab fastholdes kritiske kompetencer ved et tilsvarende omkostningsniveau samtidig med at kompetencerne tilbydes til andre danske varmegværker, som ikke har samme viden og position i markedet. Alternativet ville være, at det enkelte varmegværk skulle opbygge og fastholde egne kompetencer og dermed også konkurrere om de få danske, kritiske kompetencer på området, eller at de enkelte varmegværker købte ydelsen fra rent private sourcingselskaber.

Det forventes derudover, at der via et fælles indkøbsfællesskab skabes en række synergier ved fragtoptimering, fælles indkøbsindsats og mulighed for optimering ved nedbrud/forsyningsvigt. Dette vil medvirke til at nedbringe andelshavernes brændselsomkostninger. Forventningerne til besparelserne udgør i størrelsesordenen ca. 20 mio. kr.

Det forventes desuden, at indkøbsfællesskabet kan styrke sin egenkontrol med biomasse med fokus på bæredygtighed og leverandørernes samfundsansvar indenfor fx menneske- og arbejdstagerrettigheder, som sker i forlængelse af de uafhængige tredjepartskontroller.

Endelig vil HOFOR kunne få adgang til mere viden om indkøb af dansk biomasse (i det omfang andre andelshavere overdrager danske indkøbsaftaler til SC). Hvis produktionen i fremtiden skal omlægges til dansk biomasse, vil det således være hensigtsmæssigt med kendskab hertil.

Et A.M.B.A

For nuværende arbejder to aktører på udvikling af konceptet. HOFOR, der årligt forbruger ca. 1 million tons træflis og ca. 250.000 tons træpiller gennem afbrænding på Amagerværket, og et dansk varmegværk med et årligt forbrug på ca. 50.000-70.000 tons træflis. Herudover har

yderligere et varmeværk givet udtryk for, at de ønsker at blive andelshaver i SC fra 2027-varmesæsonen. SC forventes at blive oprettet som et "Andelsselskab med Begrænset Ansvar" (A.M.B.A) for at sikre en retvisende og transparent struktur ift. andelshavernes rettigheder, inkl. stemmeret, ind- og udtrædelse, overskudsdeling, mm. Det er stadig ikke udelukket, at processen frem mod lancering af SC kan vise, at en anden selskabsform er mere relevant.

SCs overskud eller underskud fordeles årligt ved vedtagelsen af årsrapporten i henhold til hver andelshavers og dennes datterselskabers relative andel af SCs omsætning i det pågældende regnskabsår.

Placering af SC i HOFOR

Der lægges op til, at SC oprettes som et særskilt andelsselskab under HOFOR Holding A/S. Deloitte er involveret i udviklingen af SC som finansiel rådgiver, og har bl.a. givet deres anbefaling til denne placering af selskabet i HOFORs organisation. De primære argumenter er, at denne placering giver lav kompleksitet, klare økonomiske linjer og at placeringen vil gøre det muligt at anvende et eventuelt overskud fra SC til enten at reducere varmeprisen eller investere i den grønne omstilling.

Kapitalisering af sourcing selskabet

Der lægges op til, at SC kapitaliseres gennem samtidighedsbetalinger. Tre mulige kapitaliseringsmodeller for SC er blevet analyseret. Det inkluderer indskud fra ejerne, en kassekredit svarende til ca. tre måneders omkostninger samt samtidighedsbetalinger, hvor andelshaverne betaler forud for den enkelte leverance af biomasse. HOFOR anbefaler, at samtidighedsbetalinger benyttes, da andelshaverne dermed undgår at binde kapital eller alternativt ikke skal betale renter af en kassekredit. Samtidig er den foreslåede model robust overfor kraftige udsving i priser, som det skete ifm. den russiske invasion af Ukraine. Det vurderes ligeledes, at den foreslåede model er tilstrækkelig robust til, at ejerne ikke skal stille garanti overfor leverandører, ligesom det er tilfældet i dag. Selskabet etableres med et kapitalindskud på 25.000 DKK per andelshaver. For HOFOR gælder det, at HOFOR Holding A/S leverer kapitalindskuddet.

Deloitte har ligeledes vurderet den anbefalede model og har kommenteret, at modellen giver SC tilstrækkeligt likviditet til at afholde leverandørers omkostninger uden selv at bære finansieringsrisiko.

Forretningsmodel for sourcing selskabet

SC opererer efter en "cost-plus" forretningsmodel, hvor andelshaverne finansierer driften gennem samtidighedsbetalinger af indkøbs- og fragtfakturaer tillagt et servicebidrag. Baseret på forventet indkøbs- og driftsomkostninger, vil SC kunne generere et overskud svarende til, hvad der er et normalt markedsmæssigt afkast for et selskab af denne type. Det er op til bestyrelsen at afgøre disponering af eventuelt overskud i selskabet.

Fastholdelse af kontrol over indkøbssammensætningen

Den enkelte andelshaver kan fastsætte sine individuelle krav til indkøb af biomasse. Dette styres gennem samarbejdsaftale, hvor andelshaverens krav bliver defineret. Dette kan bl.a. omhandle krav til regioner og lande, biomassen må komme fra, tekniske specifikationer på biomasse, herunder kvalitet, træsorter mv. samt krav til bæredygtighed. Dette afviger derfor ikke fra HOFORs muligheder i dag, hvor HOFORs bestyrelse fastlægger krav til indkøb og strategi. HOFORs bestyrelse vil således i fremtiden skulle godkende kravene, ligesom bestyrelsen i dag godkender strategi for indkøb af biomasse.

Hjemmelsspørgsmål ift. elforsyningsloven

Den juridiske hjemmel for HOFORs deltagelse i indkøbsfællesskabet findes i Elforsyningsloven. Da Amagerværket har en el-effekt på mere end 25MW, giver dette HOFOR mulighed for at deltage i et selskab, der indkøber og videresælger brændsel til sine andelshavere.

Udbudsretlige overvejelser vedr. indkøbsaftaler

HortenDahl er involveret i udviklingen af SC som juridisk rådgiver og har bl.a. udarbejdet en udbudsretlig vurdering.

Det er muligt for andelshaverne, at tildele SC kontrakten på at sikre levering af biomasse på deres vegne, da de har kontrol med minimum 80% af omsætningen uden at sende den i udbud.

SC kan foretage indkøb af brændsel uden udbud, forudsat at selskabet er etableret med et klart kommercielt formål, har til hensigt at skabe overskud og reelt er eksponeret for markedsrisiko, herunder at andelshaverne i yderste konsekvens vil acceptere konkurs, hvis selskabet ikke er økonomisk bæredygtigt. Opfyldes disse betingelser, vil SC ikke blive kvalificeret som et offentligretligt organ og vil dermed falde uden for udbudslovens anvendelsesområde.

Statsstøtteafklaring

Det vurderes på det foreliggende grundlag, at et kapitalindskud i størrelsesordenen 25.000 kr. per andelshaver er foreneligt med statsstøttereglerne, idet indskuddet efter en umiddelbar vurdering er i overensstemmelse med det markedsøkonomiske investorprincip. Der udstår at blive udarbejdet en endelig økonomisk analyse.

Governance- og bestyrelsesmodel

For at sikre en effektiv governancemodel for SC, sigtes mod en ledelsesstruktur, som det kendes fra andre selskaber i HOFOR-koncernen. Det vil sige, at selskabet etableres med en bestyrelse og direktion. Bestyrelsen vil bestå af relevante interne repræsentanter

fra ejerselskaberne. Det er forventet, at bestyrelsesmedlemmer besidder relevant viden og faglighed inden for biomasse sourcing og/eller energiproduktion. Bestyrelsen vil bestå af 3-7 medlemmer afhængigt af antallet af medejere. Det fremgår af udkastet til vedtægterne, at bestyrelsesmedlemmerne ikke modtager honorar for deres arbejde med SC.

Den videre proces

Bestyrelsen for HOFOR Forsyning Holding P/S m.fl. har den 23. juni 2026 godkendt, at HOFOR anmoder Københavns Kommune om mandat til at oprette og indgå i et selskab for fælles biomasseindkøb med øvrige forsyningsselskaber.

HOFOR arbejder efter en etablering af det nye selskab ifm. den nye varmesæson, forventet september 2026. Dette gøres for at undgå kompleksiteter, der kan opstå ved etablering efter allerede opstartet drift, inkl. kontrakter, leverancer og betalinger.